

LECTURA
activa

**Quadern
per a l'alumnat**

L'aleteig de la papallona

Anna Vilar

Il·lustracions de Jordi Vila Delclòs

ET DONEM LA BENVINGUDA A LECTURA ACTIVA!

Aquest és el quadern de treball *Lectura activa* del llibre *L'aleteig de la papallona*, d'Anna Vilar. Les activitats que et plantegem a continuació tenen com a objectiu ajudar-te a recordar el contingut del llibre i treballar una sèrie de qüestions que s'hi relacionen però que, a més, et resultaran útils per a altres aspectes de la teva vida acadèmica i social. També pots fer les activitats digitals autocorrectives que trobaràs en la fitxa del llibre en el web www.animallibres.cat, juntament amb altres recursos.

La primera part del quadern planteja un treball sistemàtic i escrit, mentre que en la segona part trobaràs activitats per resoldre de manera individual i unes altres que hauràs de treballar en parella, en grup o amb la classe sencera; a més, hauràs de llegir en veu alta, modular la veu, improvisar parlaments, bastir arguments per fonamentar les teves opinions, inventar històries i fer uns treballs diversos, originals, engrescadors i divertits.

Acompanya'ns-hi!

LECTURA
activa

COMPRENSIÓ LECTORA

1. Qui narra aquesta història? Escribe un fragment que ho demostris.

.....

.....

2. Escribe la relació que hi ha entre la Rita i els personatges següents.

Jep →

Àgata-Tronada →

Sara →

Èric →

Max →

Jazz →

3. Com es presenta en Max als nous amics? Compara-ho amb la manera com et presentes tu a la gent i extreu conclusions sobre les vostres diferències o semblances.

⇒ En Max es presenta

⇒ Jo em presento

perquè és un noi...

perquè...

Conclusió

4. Escriu qui diu aquestes paraules i quins sentiments expressa cada personatge.

1 Ha de ser ell qui us ho expliqui quan cregui que pot confiar en vosaltres. Vull que sigueu amables amb ell i tingueu paciència.

2 Rita! No pots dir-li això. No hi tens cap dret! No és fastigós i el pare ni l'anomenis! La mama té dret a ser feliç, em sents?

3 Mama, ho sento, no vull ser antipàtica ni posar-te la traveta. No estiguis trista ni enfadada, sisplau. De fet, a mi també m'agrada, i el Max. Però no sabia que això podia passar i m'he fet un embolic per dins. No m'agrada veure que us feu petons i tot això.

4 Tu ets el nebot d'aquest de la moto. Ja sé que ets un pocapena i que ningú et vol. T'has ajuntat amb aquests que estan deixats de la mà de Déu, tot el dia sols i pel carrer. No fareu res de bo en aquesta vida.

5. Com reacciona la Sara quan, durant el sopar, els fills i el Max treuen el tema de la contaminació de la fàbrica i l'extinció dels insectes? Per què?

6. En Max explica algunes coses sobre ell que no són certes en conèixer la Rita i el Jep. Ratlla les oracions que són falses.

Jo tinc un gos, es diu Noi i és un gos d'atura.

Al setembre aniré a l'institut.

Tinc dotze anys.

Soc el Max Miró Martí.

El pare és pilot d'avió i vola arreu del món.

M'estaré tot l'estiu amb l'oncle.

La mare toca la guitarra en una banda de rock i fa una gira mundial.

7. Copia dos fragments del llibre que confirmen o refuten aquesta afirmació.

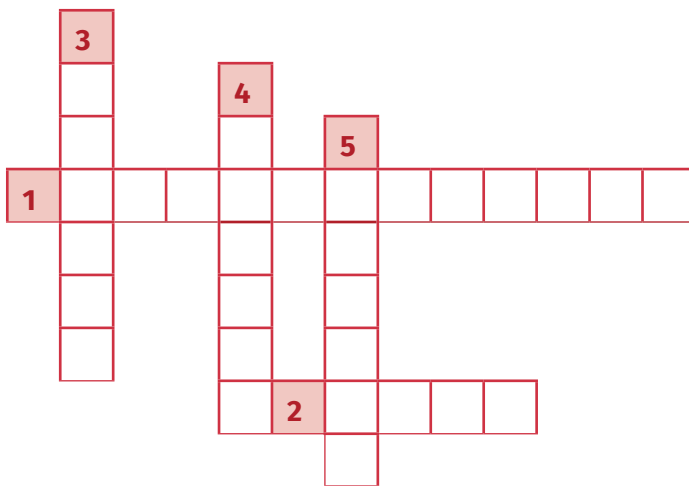
A l'Àgata li agrada més estar sola.

8. Relaciona on passa cadascun d'aquests moments.

A la cuina. •	• La Rita i el Jep coneixen el Max.
A la plaça de l'Ajuntament. •	• El Max, la Rita i el Jep parlen per primer cop amb l'Àgata.
Al pati de casa seva. •	• La mare els explica els litres que es necessiten per fer uns texans.
Al prat. •	• La <i>performance</i> .
A l'Ajuntament. •	• La reunió amb l'alcalde.

9. Resol aquests mots encreuats.

1. Arbust amb flors grogues del nèctar del qual s'alimenta la blaveta.
2. Nom del blau que fan servir per teyir la tela texana.
3. Arbre caducifoli que és al pati de casa de la Rita i el Jep.
4. Nom lleig i malintencionat que es posa a una persona.
5. Segona indústria més contaminant del planeta.

10. En Jep s'enfada amb la Rita en saber el que ha dit a la mare sobre l'oncle Max. Respon.

- Com se sent la nena?
.....
- On va i per què?
.....
- En quina pàgina figura la il·lustració que representa aquest moment?
.....

11. Ordena aquestes frases segons com passen al llibre.

☐ Entre tots preparen el material per a l'actuació per fer que la gent pensi.	☐ A quarts de nou tornen a casa cansats però entusiasmats.
☐ Quan arriba la mare amb l'oncle Quim, la Rita, el Jep i el Max han d'explicar la <i>performance</i> que han preparat.	☐ Després de parlar sobre l'actuació s'encaminen cap a la plaça de l'Ajuntament.
☐ En Max ensenya una fotografia del seu mòbil on es veu una papallona clavada que els servirà d'inspiració.	☐ S'acosten diferents persones per veure la <i>performance</i> i els protagonistes expliquen que seuran a la plaça fins arribar a alguna solució per a la blaveta de l'espantallops.

12. De totes les espècies en perill d'extinció, per què l'Àgata proposa retornar la blaveta?

.....

.....

Abans de començar a llegir en veu alta...

- Subratlla les paraules menys conegudes per a tu i repeteix-les tantes vegades com ho necessitis.
- Fixa't bé en la puntuació.
- Assegura't que entens tot el text.

1. Llegeix en veu alta.

Des d'aquell dia n'hem sigut tres tothora. Bé, de fet n'hem sigut quatre, i després molts però encara no hi he arribat. El Max es cola a casa de bon matí, dina amb nosaltres a la taula de la cuina o sota el freixe del pati. Cap al tard, quan el seu oncle torna, passa cap a casa seva o, sovint, es queda a sopar i a dormir. Això s'acabarà aviat, la setmana vinent jo aniré a l'escola i ells dos a l'institut. La mare el va acceptar de seguida perquè el Max és molt educat i agrada als adults. Li va fer pena que s'hagués d'estar tot sol en una casa buida tot l'estiu. A nosaltres ens ha anat bé, el Jep i jo ens entenem i sabem compartir jocs i el Max sempre està disposat a qualsevol proposta, això sí, cal deixar-lo manar una mica, només una mica, perquè el Jep també vol ser el cap.

2. Per parelles jugueu al repte «No són els meus braços». Un membre de la parella llegirà el text amb els braços amagats, i l'altre es posarà darrere i traurà els braços pels laterals, fent els gestos adequats per acompanyar la lectura.

La vella Xuclà ens va cridar ahir des del seu pati, com sempre hi vam acudir sense piular. S'agafava a la portella i ens assenyalava amb el bastó:

—Ep, us vigilo, ¿eh? No us penseu que com que ens hem fet amics us en passaré ni una. Pilota que arribi aquí, pilota que s'hi queda. I tu, Rita, vigila aquell gatot teu, ha tornat a fer un forat a la tanca i ronda pels patis com vol, ahir va gratar la terra dels meus rosers.

3. Llegeix el text de l'activitat 1 des de l'inici fins a la paraula *pati* amb diferents ritmes.

- Amb l'ajut de cronòmetres practiqueu la lectura lenta d'aquestes frases i feu que duri fins a 30 segons.
- Després, practiqueu la lectura ràpida del mateix fragment però amb la meitat de temps, fins a 15 segons com a màxim.
- Per acabar, en petits grups, escolteu-vos i cronometreu-vos. Podeu triar l'opció que us agradi més: la lectura ràpida o la lenta.

4. Per parelles, l'un davant l'altre, repetiu per torns la frase «No cal ser la Greta Thunberg per ajudar a conservar el medi ambient». Després, feu un pas enrere i torneu a repetir la frase per torns i amb un volum més alt. Repetiu-ho diverses vegades sense arribar a cridar, però sí que heu de notar que feu créixer la veu.

LECTURA DIALOGADA

1. Rellegiu les paraules del Jep i parleu dels temes proposats.

D'acord, hem de fer alguna cosa per defensar l'entorn i denunciar la contaminació. Tothom ha de saber que hi ha espècies en perill d'extinció. És a les nostres mans fer un canvi.

- Quina importància i quin impacte poden tenir les petites accions?
- Quin significat té el títol del capítol 9, «L'aleteig de la papallona que pot canviar el món»?
- Quines petites accions feu per tenir cura del medi ambient? Quines podríeu començar a fer a partir d'ara?

2. La mare de la Rita i el Jep els explica els motius reals pels quals en Max ha anat a viure amb l'oncle, motius ben diferents als que ell va explicar-los el dia que es van conèixer.

- Com reaccionen els germans? Com reaccionaríeu vosaltres? Per què?
- La mare els fa veure que ells tampoc han estat sincers i no han explicat res del pare. Els explica que la majoria de persones necessitem temps per agafar confiança. Hi esteu d'acord? Us ha passat en alguna situació?
- Parleu de com gestioneu les mentides: com us fan sentir, què dieu a la persona que menteix, quan penseu que està bé o malament mentir...

3. La roba que no va enlloc, inclosa la que els fabricants no han pogut vendre, s'incinera i contamina l'aire.

- Què feu amb la roba que ja no voleu a casa?
- Penseu que teniu només la roba que necessiteu o en teniu més del compte?
- Proposeu mesures per disminuir el consum de roba nova.

4. Al final del llibre se celebra que el poble s'ha unit en un objectiu i l'ha aconseguit. Penseu i compartiu quins avantatges té la unió per una causa i quins beneficis aporta respecte de fer les coses individualment.

Recorda que...

- És important escoltar els altres participants.
- L'opinió de tots és igual de vàlida.
- Cal respectar el torn de paraula.
- S'han d'aportar arguments raonats a la discussió i, sempre, amb respecte.

CREACIÓ LITERÀRIA

- 1.** Al llibre, la plaça de l'Ajuntament s'omple de papallones esteses a terra i, també, de moltes pancartes i cartells amb missatges de protecció del medi ambient. Escriu algunes frases o paraules que portaries a les teves pancartes.

- 2.** Escriu què penses que passarà amb aquests personatges més enllà del final del llibre seguint l'exemple.
- La Rita s'implicarà en una nova acció en defensa del medi ambient i acceptarà del tot el Quim.
 - El Jep
 - La Sara
 - El Max
 - L'oncle del Max
 - L'Àgata
- 3.** L'Àgata té un diari de camp en què anota tot el que observa de l'entorn. Fes tu el mateix. Pensa bé un espai del teu poble, i anota tot el que creguis que és rellevant i que té a veure amb el medi ambient, així com si està protegit o en perill.

- 4. Redacta un discurs per aconseguir que els teus amics s'impliquin en un pla que has ideat i que ajudarà a frenar el canvi climàtic. Pensa els arguments que poden fer que se sumin al teu pla i fes servir expressions que animin utilitzant-hi un to entusiasta.**

Quadern didàctic referit al llibre

L'aleteig de la papallona

(ISBN: 978-84-18592-03-4)

© Mar Font

© Animallibres, SL

www.animallibres.cat

L'aleteig de la papallona

Un matí de principi d'estiu, la Rita i el seu germà Jep s'adonen que tenen un veí nou: es diu Max i acaba d'instalar-se a la casa del costat amb el seu oncle. En Max té molta imaginació i és curiós de mena. Gràcies a ell, la Rita i en Jep també coneixeran la Tronada, la dona misteriosa que viu al final del carrer i que els alertarà d'un perill imminent: l'extinció de la papallona blaveta.

Anna Vilar

Va dedicar-se a la docència i ara ja s'ha jubilat. Treballar amb nens i nenes l'ha inspirada per a escriure. Va guanyar el Premi Ciutat de Badalona de Narrativa Juvenil amb la novel·la *Tot plegat semblava una broma*.

Jordi Vila Delclòs

Els seus dibuixos il·lustren contes, novel·les, àlbums i llibres de text. Va estudiar il·lustració i música, i ha tocat el vibràfon en diversos grups de jazz. Li agrada molt dibuixar pirates i escoltar aquest tipus de música.

